

Dorothee Elmigerová

Pozvánka odvážným

výtah

Co se mě týká, byla jsem často sama s knihami. Nebylo to na mě vidět.

Ráno jsem vstala a uvařila si kafe, postavila se před knihy, pozorovala je, vypila si kávu a odešla.

Později jsem se vrátila.

O knihách jsem nevěděla nic. Stávaly odjakživa v bytě nad policejní stanicí. Nevěděla jsem, kdo je přinesl, nevěděla jsem, komu teď patří a komu mají patřit později.

Četla jsem odborné a naučné knihy. Báňskou literaturu, knihy o lodní plavbě, druhý díl *Nástinu dějin* od občanské revoluce až k současnosti, úvod do astronomie, *Světová moře*, dva svazky *Ptáků Evropy* a *Aljašku-Mexiko (9148 mil z Anchorage do Oaxaky)*. *Poušť žije*, *Winston Churchill*, *Rostlina*, svazek 1 a 2, *The Beauty of America*, *Ostrovy v Atlantiku*. *Angers sous l'occupation*. *Let nad Alpami, se 191 leteckými záběry a barevnou reprodukcí obrazu F. Hasse*. *Zázraky z celého světa*, svazky 1, 5, 6 a 7.

Četla jsem u kuchyňského stolu. Zatímco Fritzi se toulala po okolí, já jsem četla. Jakási nevyřčená domluva mezi námi. Někdy jsem vzhlédla od kuchyňského stolu a ona právě v tu chvíli procházela někde v dáli kolem. I když chodila pomalu, došla jednou až do St. Beinsenu. Orientuju se podle těžních věží, řekla mi po návratu.

Naskládala jsem knihy na hromádku na kuchyňském stole. Dělala jsem rešerše. Jednou jsem na jedné ze 191 leteckých fotografií, které pořídil Walter Mittelholzer roku 1928, objevila drobné květiny, které jsem už znala z druhého dílu *Rostlin*. V šestém díle *Zázraků z celého světa* jsem byla poučena o tom, jak se staví a jak fungují letadla. *Poušť žije* byla úžasná, a Walter Mittelholzer přeletěl 8. ledna 1930 Kilimandžáro. V pátém díle *Zázraků z celého světa* byla kapitola o hornictví od Hannse Günthera, který taky napsal *Knihu o letadlech pro mládež*. V ní: *obrovské těžní konstrukce, stojící nad šachtami vedoucími kolmo do země*.

Všechno, co stálo za zapamatování, jsem si zapamatovala, a večer jsem měla referát. Fritzi poslouchala a navrhovala, co by se ještě mělo říct. Řekla jsem například: Joseph Conrad o lodivodu v Severním moři: *Nevěřil mému mládí, mému smyslu pro realitu a mým námořnickým schopnostem*, a Fritzi nato řekla, že by se pohybovala temnými vodami, dosáhla by špice pevniny a ani by ji to neudivilo.

Věděly jsme málo. Já jsem nevěděla, proč ty knihy čtu. Fritzi nevěděla, co je třeba říct. V létě jsme si pro začátek jen představovaly, jaké to bude v zimě: ztrácely jsme se ve výškách kvůli silnému sněžení!

Případ téhle země byl neobvyklý, naše situace mimořádná, nenacházela jsem ji už v žádné knize. Mohla jsem nanejvýš udělat ve světovém atlase tužkou křížek nad uhelnou pánví a odečíst časové zóny, v kterých se nacházíme. Poznamenala jsem si zeměpisné šířky a délky.

Stejně tak naše narozeniny. Fritzi Ramona Steinová, 17. dubna, Margareta C. Steinová, 25. září, Heribert Stein, 4. července, Rosa Steinová, 5. ledna.

Pořídila jsem si seznam názvů písní.

Oheň už mi sahá ke kolenům

Směřem na východ

Tady je nikde

Return To Burn

Věděly jsme málo. Byly to konspirativní večery, jedly jsme vejce natvrdo a pórkovou zeleninu. Naložená rajčata, řepu a celer. Loupaly jsme brambory. V kuchyni to jen vřelo.

Psaní bylo spojeno se značnými obtížemi a stálo nás mnoho pokusů. Napsala jsem:

Fritzi Ramona Steinová a já, my jsme mládí města, jediné dcery policejního velitele a jedné zběhlé ženy, kterou z větší části neznáme.

Naším dědictvím je opuštěná oblast.

Vládne tu obrovské zpuštění, s nímž si nevíme rady.

Odjakživa jsme jeho děti.

Je to naše mládí.

Přišly jsme zřejmě pozdě.

Přestože se nám říká, že dřív taky nic nebylo lepší, a i když policejní velitel a jeho kolegové nerozumějí ničemu jinému než svým patrolám, vlašnému přeříkávání paragrafů a chronologické poslušnosti, těšilo by nás, kdyby přetrvaly a dochovaly se některé odkazy, nějaký návod, jak jednat s ohledem na budoucnost, příručka pro práci, pro revoluce a moře. *Pozdvihněte své malé pěsti jako antény k nebi*, mohlo by v nich stát.

Ale jakékoli souvislosti mezi předky, případnými dřívějšími událostmi a námi, současnou mládeží, bylo úspěšně zabráněno. Všechno se nám uchovalo jen částečně. Možná, jak se domnívám, spravuje policejní velitel ve své horlivosti i historii, nebo leží v jeho rukou ladem. Hlášení z minulosti jsou uchovávána na policejní stanici v registraturách a kartotékách. Jako statistika, jako logický závěr, jako neklamný důkaz.

Pokusy jedné kroniky. Měla by nám z těchto nesnází pomoci. Napsala jsem:

Pokus se být poslušná!, pokus se události poslušně podřídit tomu, co je obecně uznáváno jako historie. Tedy podřídit události poslušně chronologii, i když chronologie znamená troufalé zjednodušení věcí, k tomu ještě relativizaci a zásadní rezignaci na protest, na vytváření nepřibuzenských vazeb a svazků. Na nečekaný nástup možností v prostoru.

Později jsem napsala:

O postoji moderního člověka k jeho minulosti,

o významu starých znamení v oblasti: těžních věží, vstupů do šachet, železničních kolejí, hromad sutě. O významu nových a nejnovějších znamení: trhlin v půdě, toků nevedoucích nikam, poklesů zemského povrchu.

Oblast rodí jen strach a hrůzu! Požírá zajíce, myši a fretky i s chlupy!

Nakonec jsem se pokusila o jednoduché vyjádření.

Tohle je vyprávění o městě, které začíná mizet. Poté, co po desetiletí vypukal v zemi jeden oheň za druhým a dál hoří v podzemních štolách.

Vyprávění o několika málo domech, které tu ve zrušené zemi zůstanou po svých obyvatelích.

Popis života dcer Steinových. Kde a v jaké podobě totiž do tohoto světa přicházejí, co v něm vidí, co se učí, prožívají a snášejí.

Mládež čte knihy a hledá řeku. Mládež myslí na to, že se v budoucnu u řeky setká. Nedokáže si vzpomenout na dobu předcházející ohni, ale přesto se o to pokouší. Podniká cesty. Na nich se k ní přidá kůň.

Na celém tom příběhu není nic tajuplného, i když místy může působit zmateně a zneklidňovat bázlivější povahy, jak se to často stává v životě. Tomu bohužel nelze zabránit.

*

Byl časný podvečer. Dole se dva policajti opírali o domovní zeď a tiše spolu promlouvali. Dlouho jsem je pozorovala.

Ten večer jsem se poprvé dočetla o řece.

Moji přátelé v Missouri mi radili, abych si s sebou vzal nástroje pro stavbu kánoí, a mohl tak doplnout po řece až k Pacifiku.

Jasně jsem viděla, jak se přede mnou řeka rozlévá. Její jméno bylo Buenaventura. Tekla klidně, doširoka, přesto nebyla úplně bezpečná.

Občas mi připadla nevládná, sotva opustila východní svah hor, protékala jižním horkem, subtropickými oblastmi, Floridou.

Byla jsem sama. Fritzi byla někde na cestách. Otec H. Stein seděl dole na stanici. Fritzi jsem ještě o řece nic neřekla. Snědla jsem kus chleba, a pak jsem se zase usadila za stolem.

Řeku objevili roku 1776 během své expedice dva páteři a jeden starý kartograf. Bylo to jednoho dne brzy na podzim a kartograf se pravděpodobně trochu kroutil, protože ho bolel žaludek. Ti tři si odhlasovali, jaké jí dají jméno. Kartograf řeku i svou polohu rychle zanesl do svých záznamů, a šlo se dál.

Při pročítání zpráv jsem ve svých knihách objevila i mapu z roku 1823, na níž ústila do jednoho jezera řeka jménem Buenaventura. Hůlkovým písmem stálo vedle tuší: NEPROBÁDANÁ ZEMĚ.

Když jsem se podívala z okna, policajti tam pořád ještě stáli. Už jsem je neviděla, tma zhoustla, ale slyšela jsem jejich hlasy.

Západní hranice tohoto jezera nejsou známé.

Přesunula jsem na psacím stole kužel světla lampy. Během dalších expedic o pár let později byla neprobádaná země zpřístupněna. Řeku minuli, pak už ji nenašli, hledali příliš daleko na jihu. Mysleli, že bude dál na východě, na severu, byli z ní zoufalí, *buena ventura*.

Roku 1844 její existenci J. C. Le-Mont definitivně vyloučil. Ani jeho zeměpisná vyměřovací expedice ji nenašla. Prezident země, jemuž o tom podával zprávu, ho nazval *mladíkem* a mluvil o *impulzivním chování mladých mužů*.

Pozdě večer Fritzi vešla do kuchyně. Pověsila si anorak na opěradlo mé židle. Já měla pořád před očima široký tok řeky. Řekla jsem jen: podle mých propočtů Buenaventura touto oblastí ještě před 240 lety protékala.

Fritzi přikývla: Tak ji musíme hledat.

*

Ten večer:

Skočila jsem na motorku a projela městem. S sebou jsem vezla i velký neklid. Město bylo temné, u Elisabeth Kornové se v prvním patře ještě svítilo, brzy mi i její dům zmizel z očí. Nechala jsem město za sebou. *Dlouho a neklidně jsem Buenaventuru hledal na své cestě na jih*. Motorka zničehonic najela na práh a poskočila, pak bylo zase všechno jako předtím.

*

Fritzi si ke mně mlčky přisedla ke kuchyňskému stolu, její budík už zvonil celé hodiny. Vlasy jí trčely do všech směrů.

Spolu jsme mlčky pozorovali to, čemu tady říkají nebe, a to, co tu pod ním kdysi bylo zemí a teď se tu už jen rozprostíralo. V dálce nehybně postávaly konstrukce tří těžních věží. Napnutá ocelová lana stále ještě probíhala přes velká kola směrem do země. Hluboko do půdy zakleslé provazce kolejí směřovaly pryč od šachet. Těžní věže byly jediným orientačním bodem, který země oku nabízela. (A kopce? A domy a ulice?)

Severní uhelný revír připomínal jen sám sebe: jízdy mužů na laně do hlubin, jež zemi předepisovaly své vlastní časové úseky.

Konečky mých nehtů byly černé od uhelného prachu. I kdyby byla příslušná oblast nakonec opuštěna, odnesu si ji s sebou.

Fritzi mluvila opatrně o neudržitelné krajině:

Už dlouho se jí pokouším porozumět. Pozoruju těžní, do vzduchu strmící věže, řekla, pozoruju provazce kolejí vedoucí stále hlouběji v zemi, protože se propadají a propadají, pozoruju nebe, protože i nebe je třeba symptomatické, i ono k téhle krajině patří. Počítám, řekla, počítám barvy, můj slovník se vyčerpává hnědou, olivově zelenou a černou, a když se nad tím zamyslím, jsou to všechny barvy, které tu vidím kolem. Pozoruju těch pár domů, jež

stojí v krajině, náhodně vzdáleny jeden od druhého. Tvrdošíjně a samy udržují názvy svých ulic, ztratí se už jakoukoli souvislost. Bývalé řadové domy tvoří do dále ubíhající silnice, podpírány po straně vysokými stohy cihel proti zřícení. Ta země leží na zádech, řekla, už nefunguje.

*

Za následujících nocí se mi zdálo o Mekongu. Mekong postupně nabíral na šířce. V jeho středu se houpala malá loďka, přepravující dvě klece s kuřaty. U kormidla seděla žena v klobouku. Když se setmělo a horko bylo ještě znatelnější, ozývaly se hlasy, kteří na sebe ještě hluboko do noci volaly z jednoho břehu na druhý.

Nastalo ráno a já si napsala na kousek papíru:

Hledáme řeku.

O buena ventura!

Postup: důkladné rešerše v oblasti i v knihách, týkající se její minulosti a přítomnosti. Vyptávání přítomných. Možné archeologické vykopávky.

Pak jsem zůstala ležet v posteli a myslela na zvířata v deltě Mekongu. Malé opičky se tiskly ke kmenům stromů, ryby pokračovaly na své pouti, obrovský sumec plul těsně pod hladinou a kolem přelétl bílý jeřáb.

*

Konečně jsem na policích našla užitečné zprávy, zastrčené mezi knihami. Několik málo fotografií: 4. prosince 1908. 150 osob bez přístřeší po požáru. Stojí pod holým stromem, před nimi dva koně. V pozadí oblaka kouře a jako by tam ležel sníh: suť a hromady popela. Založila oheň báňská společnost, aby se snáz dostala k uhelným žílám přímo pod povrchem? Dopisy, poznámky: 12. května 1902: stávka. 3. října 1902: 122 horníků ve stávce nutí stávkokaze v železničním voze s nápisem *Báňská společnost L. A. Rilkena*, aby se otočili. Jedna z fotografií ukazuje L. A. Rilkena v roce 1880 v celé jeho kráse. Fotograf: G. Schwarzer, Wildenstadt.

Jednou obnažené území v roce 1963. Mammut Kohle a.s. V popředí nepatrné bagry.

Jedenáctiletý Erik Danz sedí na obrovském ventilátoru k větrací jámě, rok 1959. Syn prvního trumpetisty místní dechovky Karla Danze.

*

*Velký západní erg v Africe, Velký východní erg, Velký erg Bilma, Erg Igidi, Erg Rebiana, pouště Erg Šeš, Fesan, pouště Gapawa, Hamada des Draa, Hamada el-Hamra, Kalahari, nechávají klesnout větve starého zimostrázu hluboko k zemi, velké pouště Kamaturi nechávají mou loď zpráchnivět na svém nejnižším bodě, když jsem je spatřila, dostala jsem žízeň, zvířata už posla, naposled hledala zbytky tekutiny ještě ve svých žaludcích. Velké pouště *Karakum, Kysylkum, Lakamari, Makteir, Masagyry*, pouště *Moritabi, Mujunkum* a *Trarza* si razí cestu, nakonec zanechávají stopu v Alpách, *Uaran*.*

*

Kniha *O obchvatu jednotlivých dílů stávající konstrukce nebo o jejich odstranění* od Hirsche a Elma vyšla roku 1951 v Turíně. Ležela schovaná v lékárně auta. Na obálce měli Hirsch a Elm na hlavě klobouky, dva mladí Kanadáné, ve věku od 24 do 27 let přeloženi do Itálie. Podle textu na záložce oba údajně studovali statiku a dynamiku na turínské univerzitě a později postavili velký obloukový viadukt v Hölltobelu, v Kanadě řadu železničních mostů z ocelové příhradoviny, především, jak stojí na záložce, nadjezd Rose-Blixt, New Turnpike Bridge, v Evropě kromě jiného most v Hotzentötzu, most přes Weberovu rokli, obloukový most z valounů na špatně viditelném místě (Itálie?): Ponte sul fiume Bonaventura, jak stojí na záložce.

Hledala jsem na mapách Itálie, které jsem v bytě našla, řeku Bonaventuru. Pak by to všechno mohlo být nedorozumění, říkala jsem si, J. C. Le-Mont zanesl jméno řeky místo do Itálie omylem na jinou mapu.

Ponte sul fiume Bonaventura.

Když jsem se H. Steina ten den zeptala na Hirsche a Elma, policejním chvatem mi knihu sebral a hodil ji na doutnající hromadu laťovek za stanicí. Fritzi pokrčila rameny. Elvis Hirsch?

*

Nezbylo nám než začínat s hledáním vždy znova od začátku. Ve zvířecích tělech jsme neklidně přecházely mezi různými místnostmi bytu sem a tam. *Můj chronometr a barometr byly v neustálém ohrožení. Jedno klopýtnutí mezka mohlo všechno zmařit.* Fritzi zmizela ve vaně, já stála u kuchyňského okna a viděla: Henrika, Dünckela a Schroedera, jak na parkovišti kouří malé doutníky. Heller vysával ze svého auta nečistoty. Posadila jsem se do temného kouta. Dokonce i tady v poušti jsem slyšela tiché šumění řeky. Musela protékat nedaleko, někde mezi St. Beinsenem a Wärglem, Hasseldorfem, Ansburgem a demarkační linií. Některé řeky zmizí a vynoří se později na jiném místě, vsáknou se do země a vstoupí do podzemní krasové krajiny a šroubovitě se vinoucích jeskyní. Pak ústí do čínského moře. Odtékají jihozápadním směrem a míjejí jeden kempink. Krátce za letištěm se opět vynoří.

*

11. května před mnoha lety vstoupilo 7000 dělníků a dělnic hutě Gut-Mut u Wildenstadtu do stávky. Kromě nich přestalo pracovat 10 000 dělníků v Belkenburgu a 4000 v Ustenu. Následovaly stávky v Hasseldorfu, St. Beisenu a Oberfeldstadtu, stávkovalo se ve všech částech uhelného revíru.

V dolech se dojednával další postup. 91 delegací, zvolených více než 20 000 horníky a zaměstnanci, vyrazilo do hlavního města, aby tam předneslo dohodnuté požadavky.

*

Fritzi našla v Ustenu koně. Asi se podrápal o křoví na kopci, vzala ho za potrhanou a téměř bezbarvou ohlávku a dovedla ho z Ustenu dolů z vrchu až na křižovatku, kde se na světlech třepetala nějaká cedule, a kůň se vyplašil.

Upozornila jsem ji na jméno Bataille, ona řekla, že to bude zřejmě vhodné jméno pro posledního koně v africké poušti. Myslela jsem na klopýtajícího mezka.

Možná bych musela jen dostatečně dlouho psát po srsti toho koně, a všechno důležité by bylo řečeno.

Ne, ne! zvolala Fritzi.

*

Byla jsem v Ustenu, vkročila jsem i do Hasseldorfu, navštívila Belkenburg, prohlédla si Hinterzell, St. Beisen, Wildenstadt, šla jsem do Unterdorfu, jednou si objela Wärgl. Viděla jsem kraje lesů, slyšela křik ptáků, v dálce bzučení transformátorové stanice ve Wärglu, myslela jsem na Mekong, na Nil, na Amazonku, Jang'ce, Po a Mississippi. Hledala jsem Buenaventuru.

Nad hlavou mi přelétl albatros, ale nepřistál.

Prošla jsem všechny cesty směrem na jih a sledovala stezku na sever, putovala jsem na východ a přirozeně na západ. Také Fritzi vstoupila na tyhle silnice, jela přede mnou na koni Bataillovi, utíkala za mnou, křížila mi v pravidelných intervalech cestu. Potkávaly jsme se náhodou na krajích lesa, na nejnižších místech údolí, u malých stojatých vod, tůní, rybníčků a louží, potkávaly jsme se u těžních věží a velkého důlního ventilátoru, domlouvaly si setkání na poli žlutém jako savana, protože jsme hledaly řeku.

A světlo povstávalo a zase klesalo a dny přecházely tichým krokem, jednou bylo léto, pak přišel podzim a brzy po něm zima.

Venku vedla Fritzi koně volně na provaze. Kůň neomylně vycítí vodu, řekla, jeho nozdry se zachvějí a vzrušeně nakloní hlavu směrem k obzoru. Kam letěl jeřáb.

*

Došlo nám 41 vydání novin pro horníky s názvem *Nad šachtou přelétl datel*. Poslal nám je básník Peter Wassermann, přestože se vůbec neznáme: balík s novinami adresoval Synům a dcerám oblasti, vnukům a vnučkám.

Papír nejstarších vydání se mezitím zbarvil, byla téměř sto let stará, některá zase mladší než náš otec, pocházela z doby těsně před ohněm. Na některých stránkách někdo, pravděpodobně Peter Wassermann, cosi tužkou poznamenal a podtrhl některé řádky:

Domnělá řeka

si jednou zapsal na okraj. Jindy podtrhl *Rosa Luxemburgová* a několik vět od Bedřicha Engelse. V čísle 53 podtrhl na všech stranách celkem jedenáctkrát slovo *zítra*. Na titulní straně čísla 70 přimaloval propiskou všem 17 horníkům na jedné fotografii knírky.

Jednou napsal několik řádek nad datla vedle titulku.

*Proletí-li večer
kolem datel,
sejdeme se ráno.*

Fritzi zamyšleně hleděla přes okraj džbánů do dálky. Sejdeme se ráno, řekla pomalu, sejdeme se ráno s koněm Bataillem, s mlátkem a želízkem, abychom zavzpomínali?

*

Milý pane Petře Wassermanne, psala Fritzi u stolu s pivním džbánem. My, dcery této oblasti, jsme obdržely váš balík. Váš balík, pane Wassermanne –

Vyšla jsem z kuchyně a nasadila si na chodbě čepici. Venku už jsem slyšela přecházet koně.

Možná bych musela jen dostatečně dlouho psát po srsti tohoto koně, a všechno důležité by bylo řečeno.

Ne, ne! volala Fritzi a řekla: Ovšemže mluvíme o hřívě tohoto bílého koně. A mluvíme taky o oblázcích na cestě do Hasseldorfu. Mluvíme o době krátce před nocí a o nočních chvílích, o proměnách světla během dne, o náznacích podzimu. Mluvíme o lístcích, které nacházíme večer v kapsách svých kalhot, a o starých cestách v oblasti.

Ano!, mluvíme o starých cestách, o posledních křovinách na jejich krajích. O malé břízce s kulatými lístky dole na periferii, hned za koupalištěm. O jemných žilkách kulatých listů malé břízky. O domech a o hutích.

To ale nestačí, Margareto! To nestačí, slyšíš mě?

Musíme taky v budoucnosti myslet na hřívu tohoto bílého koně. Musíme mluvit o době krátce po probuzení, o proměně světla během dne k lepšímu, o náznacích dalšího dne, který bude takový, jaký chceme. O plameňáku a vrabci a bílém jeřábovi, kteří krouží nad oblastí. O řekách albatrosa a o Hemingwayových dcerách. O okruzích přátel. O knihách, které končí

tím, že rybáři vstanou a uloží své lodě. O medvědovi z cirkusu, který se nechá na trampolině katapultovat až do kupole stanu. O divoké kočce, která si potají vystele pelech v křoví. Musíme se sejít v nejteplejší místnosti domu! Musíme plným právem tvrdit, že tenhle stav není konečný. Nesmíme si myslet, že věci nejdou zvrátit!

Musíme teď mluvit i o neznámých cestách v oblasti, stejně jako o starých známých, které upadly v zapomenutí. Především ale musíme mluvit o řece, o Buenaventuře, dokud ji nenajdeme. Tak daleko to ještě dojde!

*

Na břehu Buenaventury si budeme dělat plány na dobu po dlouhé zimě. Plány, jak pomoci a) své žalostné existenci a b) této zpusťšené části země.

Naplánujeme konferenci, která přeroste ve velkou slavnost. Na dřevěné veslici podnikneme plavbu po Buenaventuře, která nás dovede do Číny. Znovu zvoláme: země! Budeme na Bataillovi jezdit do kruhu, a pak z něj najednou vybočíme a zmizíme. Uvedeme Brucknerovu *Chorobu mládí* v mnoha jazycích, ale nebudeme se převlékat do kostýmů. Pozveme četné hosty, kromě jiných báňské vědce, archeology, oddíl hasičů, představitele umění, horníky všech světadílů, jednoho typografa a hodně mladých odvážlivců.

Budete mít k dispozici hotel, napíšeme jim do oficiálního pozvání, o ubytování se postaráme. Napíšeme dopis za dopisem: velká slavnost! ke znovuobjevení řeky Buenaventury! a každý vsuneme do obálky.

Báňské akademii

Kapele z Londýna, kterou jsme slyšeli v rádiu

Již zmíněnému typografovi

Paní Ericě Gersteové a pánům Hirschovi a Elmovi

Jedné studentce zeměpisu z Berlína a Freudenbergu

Jednomu zeměměřiči z bývalé NDR

Hasičům z New Yorku

Několika tulákům z Idaha, Kansasu a Montany

Archeoložce Normě Jacksonové

Fotografce a válečné dopisovatelce, která studovala ve Frankfurtu nad Mohanem

Básníkům Wassermannovi, Leuovi a Beckerovi

Kronikářkám severních zemí Afriky

Prvnímu náměstkovi primátora Reykjavíku

Mládeži Atén

V tomto úryvku byli volně citováni: John Bidwell, Joseph Conrad, W. H. Emory, John Charles Frémont, Godspeed You!, Black Emperor, Hanns Günther, Deryl B. Johnson und Peter Wassermann.